

Dreptul

ISSN 1857-3185

VINERI

28 iunie

2013

Anul XII

nr. 24 (475)

8 pagini – 4,10 lei

E-mail: dreptul_pravo@yahoo.com

Săptămînal juridic

„Victimele torturii au dreptul la reabilitare. Să facem ca acest drept să devină o realitate!”

pag. 3

Delegație a Secretariatului Consiliului Europei în vizită la Chișinău

pag. 4

Sondaj: Ce crede cetățeanul simplu despre poliție

pag. 5

Președintele APCE va vizita țara noastră pentru a discuta problema transnistreană

Președintele APCE Jean-Claude Mignon spune că va vizita țara noastră în timpul apropiat. Scopul vizitei sale se va axa, în special, pe evoluția negocierilor în problema transnistreană.

„Este un dosar pe care îl urmăresc din momentul alegerii mele ca președinte. Conflictele înghețate fac parte din prioritățile mele. Întîmplarea a făcut ca revenind din Macedonia, să-l întîlnesc în avion pe noul prim-ministru al Republicii Moldova. Am convenit să mă deplasez în viitorul apropiat la Chișinău. Nu renunț să cred că vom putea

organiza cu sovietul suprem al Transnistriei și cu Guvernul de la Chișinău o întrevedere care ar putea avea loc la Odesa, deoarece Ucraina prezidează OSCE și face parte din grupul „5+2”. Astfel, toate condițiile ar fi întrunite pentru o negociere de succes”, a declarat Mignon.

Oficialul european s-a arătat optimist în ceea ce privește viitorul țării noastre. Totodată, președintele APCE a ținut să îi menționeze pe liderii PD și PLDM, care, spune el, au știut să rămînă în umbră în urma crizei politice din Republica Moldova.

„Ei au înțeles că această criză guvernamentală nu poate fi rezolvată dacă unii și alții nu fac niciun efort. Am avut o discuție cu prietenul meu Marian Lupu, care după cum știți, împreună cu fostul premier s-au retras pentru ca noua coaliție să poată să se formeze și astfel să se evite alegerile anticipate în Moldova. Sînt optimist în ceea ce privește viitorul acestei țări. Moldova este unul dintre acele state care are o misiune foarte importantă în toamnă la Vilnius, privind acordurile de asociere”, a conchis oficialul european.

Igor Corman a avut o întrevedere cu Ulvi Akhundlu, șeful Oficiului Consiliului Europei la Chișinău

Președintele Parlamentului Republicii Moldova Igor Corman a avut o întrevedere cu Ulvi Akhundlu, șeful Oficiului Consiliului Europei la Chișinău, potrivit Direcției Comunicare și Relații Publice a Legislativului.

În debutul întrevederii, Ulvi Akhundlu l-a felicitat pe Igor Corman cu ocazia alegerii în funcția de președinte al Parlamentului, urîndu-i mult succes în activitate.

Președintele Parlamentului a apreciat parteneriatul Republicii Moldova cu Consiliul Europei, interesul constant manifestat pentru evoluțiile din țara noastră, precizînd că relația cu Consiliul Europei este de importanță majoră în contextul realizării parcursului european al Republicii Moldova. „Vom depune toate eforturile pentru a avea și în continuare o cooperare eficientă cu Consiliul Europei”, a afirmat președintele Parlamentului.

Totodată, Igor Corman a accentuat faptul că obiectivul principal al Republicii Moldova în cooperarea cu Consiliul Europei rămîne a fi încheierea etapei de monitorizare a țării noastre și trecerea la dialogul de post-monitorizare. Cu referire la liberalizarea regimului de vize cu Uniunea Europeană și încheierea Acordului de Asociere, președintele Parlamentului a subliniat, în special, importanța implementării eficiente a legislației și transferul de bune practici pe domeniile prioritare de reformare, precum justiția, Ministerul Afacerilor Interne, lupta cu corupția.

Igor Corman a menționat că pentru realizarea reformelor de modernizare a Republicii Moldova, precum și a tuturor angajamentelor convenite cu partenerii externi de dezvoltare, este necesar de a menține stabilitatea politică în țară, de a învăța din greșelile comise anterior pentru a avansa cu pași rapizi pe calea integrării europene. Oficialul moldovean s-a referit, mai cu seamă, la procesul de reformare și consolidare a instituțiilor democratice din Republica Moldova, respectiv, a instituțiilor aflate sub control parlamentar, pentru ca autoritățile să dispună de autonomie, să fie eficiente și imparțiale.

În context, președintele Parlamentului l-a informat pe U. Akhundlu că în perioada următoare va continua vizitele de documentare la instituțiile publice aflate sub control parlamentar. Primele instituții pe care le-a vizitat au fost Serviciul de Informații și Securitate și Consiliul Concurenței.

Ulvi Akhundlu a dat asigurări că implementarea reformelor democratice în Republica Moldova va fi sprijinită și în continuare de Consiliul Europei. Sursa citată a subliniat importanța cooperării între ramurile puterii legislative și executive din Republica Moldova, apreciînd organizarea primei reuniuni de coordonare dintre Parlament și Guvern.

În alt context, Ulvi Akhundlu a salutat adoptarea de

către Parlament a Declarației cu privire la situația actuală a procesului de reglementare a diferendului transnistrean. În opinia lui, important este că acest document a fost votat aproape în unanimitate de deputați, inclusiv de cei din opoziția parlamentară.

Începe ziua cu DREPTUL!

◆ Flash

| Două mii de laptop-uri pentru elevii moldoveni

Ministerul Educației inițiază un proiect-pilot prin care elevii moldoveni vor fi asigurați cu laptop-uri pentru studii. Despre acest fapt a informat viceministrul Educației Igor Grosu, în cadrul unei emisiuni televizate.

Potrivit sursei oficiale, proiectul „One to one computing” presupune ca fiecare elev să fie asigurat cu un calculator. „Elevii din clasa a 5-a și a 9-a vor primi fiecare câte un laptop. Este vorba de 2000 de copii, începem cu un proiect-pilot”, a declarat Igor Grosu.

O parte din sursele financiare vor fi alocate din buget, iar alta va fi asigurată de o companie cu renume. Colaborarea presupune cumpărarea a 2000 de calculatoare, iar încă 2000 vor fi donate de compania în cauză.

Ministerul Educației preconizează lansarea proiectului în toamna acestui an.

| Numărul consumatorilor de droguri din Republica Moldova este în creștere

Numărul narcomanilor din Republica Moldova este în creștere. Potrivit datelor, la sfârșitul anului trecut, cifra celor care se droghează a ajuns la aproape 9700 de persoane. Peste 7000 dintre acestea locuiesc în Chișinău și aproape 1000 la Bălți.

Potrivit datelor Dispensarului Republican de Narcologie, în 2008 erau înregistrați aproape 8300 de consumatori, în 2009 - peste 8800, un an mai târziu - în jur de 9100, în 2011 - 9400 și cu peste 250 de persoane mai mult anul trecut.

Mai mult de jumătate dintre narcomani au vârsta cuprinsă între 19 și 30 de ani, iar 44 la sută au mai mult de 30 de ani. Totodată, cel mai tânăr consumator de droguri are 15 ani, iar cel mai în vârstă - 70.

Specialiștii spun că tinerii încep să consume stupefiante din cauza deficiențelor educaționale. Majoritatea narcomanilor folosesc droguri de origine vegetală, preparate din mac sau cîneapă. Reabilitarea și tratamentul narcomanilor sînt gratuite. Pentru un caz tratat, statul cheltuie peste 5000 de lei.

| Sancțiunile mai dure pentru șoferi vor micșora numărul copiilor decedați în trafic

Pe parcursul anului trecut, în Moldova au murit 17 copii, iar 300 au fost traumatizați în accidente rutiere. Specialiștii susțin că, pentru a reduce numărul copiilor implicați în aceste accidente, sînt necesare unele modificări la Regulamentul Circulației Rutiere. Astfel, șoferii, care nu respectă siguranța copiilor în trafic, să fie sancționați cu amenzi usturătoare.

Zilnic, la spitalele din republică, sînt internați copii cu diverse traume în urma accidentelor rutiere. De vină, în majoritatea cazurilor, sînt maturii. În acest sens, utilizarea scaunelor pentru copii este o obligație a părinților care doresc să asigure securitatea micuților. Însă, actualul Regulament al Circulației Rutiere nu prevede ca scaunul auto să fie prezent în mașina în care sînt transportați copiii mici.

Specialiștii susțin că revederea cadrului legal privind siguranța rutieră este absolut necesară.

| UE acordă Moldovei 90 de milioane de euro pentru reforma justiției

Uniunea Europeană acordă Republicii Moldova 90 de milioane de euro pentru sprijinul reformei justiției și implementarea acordurilor bilaterale. Declarația a fost făcută la Bruxelles, în cadrul unei conferințe de presă susținută în comun de către prim-ministrul Iurie Leancă și comisarul european pentru Extindere și Politică Europeană de Vecinătate Ștefan Fule.

Potrivit unui comunicat de presă al Guvernului, cei doi oficiali au semnat două documente – Acordul de finanțare privind Programul de suport bugetar în domeniul justiției (care prevede finanțări de 60 de milioane de euro) și Programul suport pentru implementarea acordurilor curente și noi între Uniunea Europeană și Republica Moldova (30 de milioane de euro), reprezentînd a doua fază a Programului Cuprinzător de Consolidare a Capacităților Instituționale.

Ștefan Fule a apreciat faptul că prima vizită a lui Iurie Leancă în calitate de prim-ministru al Republicii Moldova a fost efectuată la Bruxelles. El și-a exprimat convingerea că noua coaliție de guvernare din țara noastră va reuși să avanseze în realizarea obiectivelor propuse.

UNHCR și protecția refugiaților în Republica Moldova

Recent, comunitatea internațională a consemnat Ziua mondială a refugiatului. Sărbătoarea anuală este marcată de o varietate de evenimente în peste 100 de țări, inclusiv în Europa Centrală, și implică persoane oficiale din guverne, organizații non-guvernamentale și persoane ce activează în domeniul umanitar, celebriți, civili și refugiați înșiși.

Numărul persoanelor strămutate cu forța este în creștere în toată lumea. În prezent, numărul refugiaților și persoanelor strămutate intern a atins cel mai înalt nivel din ultimii circa 20 de ani, acesta fiind de 45 de milioane. Numai anul trecut, la fiecare patru secunde, o persoană era forțată să-și abandoneze casa.

Republica Moldova a aderat în 2002 la Convenția ONU din 1951 privind statutul refugiaților și Protocolul adițional din 1967. Prima lege cu privire la statutul refugiaților a intrat în vigoare în 2003. În 2005, în legislația națională, pe lângă statutul de refugiat, a fost introdusă o formă complementară de protecție, numită „protecție umanitară”.

Legea privind azilul în Republica Moldova a intrat în vigoare la 13 martie 2009. Aceasta a fost elaborată cu participarea UNHCR și a reprezentanților societății civile, și este considerată un nou pas în dezvoltarea progresivă a sistemului național de azil. Deși în mare măsură, legea este în conformitate cu standardele internaționale, totuși, sînt necesare unele amendamente ulterioare, în special ce vizează prevederile ce țin de nereturnare și excludere.

Guvernul Moldovei a exprimat intenția de a amenda Legea privind azilul din 2008, prin armonizarea în continuare a acesteia cu legislația relevantă a UE. Această inițiativă a fost inclusă în Planul

național pentru armonizare a legislației pentru 2013, iar UNHCR urmează să fie membru al grupului de lucru pentru modificările Legii privind azilul.

În total, 177 de persoane au solicitat azil în Republica Moldova în 2012, cea ce reprezintă o creștere semnificativă de la 72 de solicitări înregistrate pe parcursul anului 2011. Solicitanții din Siria reprezintă 41 procente din cererile prezentate pentru prima dată, și în mod repetat. La 31 mai 2013, 207 refugiați ori persoane cu statut umanitar erau înregistrați în Moldova, în timp ce 67 de solicitanți de azil erau în așteptarea unei decizii în prima instanță ori în instanța de apel. Solicitanții de azil și refugiații ce se află în Republica Moldova, provin dintr-un număr mare de țări ale lumii, cei mai mulți din Siria, Armenia și Afganistan.

Autoritatea centrală responsabilă de coordonarea tuturor activităților Guvernului în domeniul azilului a fost înființată în anul 2001, iar din anul 2003 și-a asumat responsabilitatea pentru procedura de determinare a statutului de refugiat (DSR). Direcția pentru Azil și Integrare (DAI) este în prezent o subdiviziune a Biroului Migrație și Azil din cadrul Ministerului Afacerilor Interne. Pe lângă funcțiile sale de înregistrare a solicitanților de azil și evaluare pentru determinarea statutului de refugiat, DAI este responsabilă de coordonarea activităților statului în domeniul integrării locale a refugiaților și beneficiarilor de protecție umanitară și de administrarea Centrului Temporar de Cazare (TAC) pentru solicitanți de azil.

UNHCR a susținut financiar Guvernul pentru a reconstrui Centrul Temporar de Cazare pentru solicitanți de azil.

De la aderarea Republicii Moldova

la Convenția din 1951, Guvernul nu a reușit să realizeze progrese în elaborarea documentelor de călătorie pentru refugiați și beneficiari de protecție umanitară, documente prevăzute de Convenție, dar a dat asigurări că problema urmează a fi rezolvată în contextul eforturilor Moldovei de liberalizare a regimului de vize cu UE. Refugiații se confruntă cu probleme legate de obținerea cetățeniei și majoritatea persoanelor care se află în atenția UNHCR, ce au obținut cetățenie pînă în prezent, au apelat la asistența juridică oferită de UNHCR pentru a depăși obstacolele apărute.

În rezultatul unui studiu privind integrarea locală, efectuat la nivel sub-regional în 2007, în martie 2009 a fost lansat Proiectul regional de integrare locală a refugiaților (LIP) în Belarus, Moldova și Ucraina. Obiectivele principale ale proiectului sînt de a oferi refugiaților recunoscuți și a persoanelor ce beneficiază de protecție umanitară, posibilități reale de a se integra în societatea moldovenească și de a consolida capacitatea instituțională, administrativă și profesională a partenerilor guvernamentali și neguvernamentali. Obiectivele realizate includ susținerea Guvernului Moldovei în finalizarea reconstrucției centrului de cazare, oferirea accesului la însușirea certificată a limbii pentru refugiați și persoane ce beneficiază de statut umanitar, consolidarea capacității ONG-urilor locale de a implementa în prezent și pe viitor activități legate de refugiați, constituirea unui program local de stabilire prin intermediul unui proiect-pilot ce oferă acces la locuință în colaborare cu autoritățile locale, pentru familiile vulnerabile de refugiați, activități de informare a publicului etc.

Cumătrismul, condamnat prin legislație: Să declarăm această noțiune drept formă a corupției

Comisia Națională de Integritate luptă cu nănașismul și cumătrismul în instituțiile de stat. Președintele CNI Anatolie Donciu susține că va propune Parlamentului o inițiativă, potrivit căreia, sub incidența legii privind conflictul de interese să cadă și cumătrii și nașii demnitarilor.

„Noțiunea de nepotism este o formă a corupției, de fapt, și este introdusă în vocabularul oficial al

ONU. Despre cumătrism și nănașism nu se vorbește, deocamdată. Nu ar fi rău să introducem și aceste noțiuni și atunci vom avea cîmp legal pentru a reacționa”, a menționat președintele CNI.

A. Donciu a făcut declarația la o masă rotundă, la care au participat reprezentanți ai Oficiului de Etică Guvernamentală al Statelor Unite ale Americii, dar și ambasadorul SUA la Chișinău William Moser.

În prezent, noțiunea de „persoane apropiate” din Legea cu privire la conflictul de interese îi include doar pe soți, părinți, copii, frați, surori, bunici, nepoți, unchi, mătuși, cumnați, socri, gineri și nurori.

Cei care au datorii pentru agent termic rămîn fără bunuri

Mai mulți debitori din sectorul Ciocana, care înregistrează datorii pentru agentul termic, au fost vizitați de către executorul judecătoresc și reprezentanții creditorului.

Potrivit unui comunicat de presă al SA „Termocom”, în cazul unui consumator cu datorii de peste 20 de mii de lei, executorul a recurs la ridicarea numerelor de înmatriculare a automobilului de model „Land Rover” aflat în proprietate. După cîteva ore, proprietarul a achitat integral plățile restante. Debitorului i-au fost întoarse plăcuțele de înmatriculare aflate la păstrare la executorul judecătoresc.

Unui alt datornic i s-au acordat 10 zile pentru a achita plățile restante. În caz contrar, după expirarea termenului, automobilul său va fi ridicat și transmis spre vânzare prin magazinul de comision.

SA „Termocom” a efectuat timp de o lună, din 20

mai, o campanie de informare a datornicilor privind necesitatea de a achita restanțele. În această acțiune au fost antrenati circa 150 de angajați din diferite subdiviziuni ale întreprinderii, care au reușit să ajungă în peste 17 mii de apartamente. Au fost încheiate peste 6 mii de grafice de eşalonare a plăților restante. În cazul datornicilor care au refuzat încheierea graficelor a demarat procedura de acțiune în judecată.

Administrația SA „Termocom” precizează că, în concluzie cu gestionării fondului locativ și cu executorii judecătorești, va depune și în continuare toate eforturile necesare pentru a recupera sumele debitoare și pentru a asigura gradul de achitare integrală față de furnizorii din complexul energetic.

„Victimele torturii au dreptul la reabilitare. Să facem ca acest drept să devină o realitate!”

În contextul Zilei internaționale a Națiunilor Unite pentru susținerea victimelor torturii, marcată pe 26 iunie, Centrul pentru Drepturile Omului din Moldova (CpDOM), Centrul de Reabilitare a Victimelor Torturii „Memoria” (RCTV „Memoria”), Asociația „Promo-Lex” au lansat un mesaj ferm antitortură.

Astfel, într-o conferință de presă susținută în comun, consilierul avocatului parlamentar Olga Vacarciuc, directorul executiv al RCTV „Memoria” Ludmila Popovici, și juristul Asociației „Promo-Lex” Vadim Vieru, au chemat autoritățile publice, instituțiile specializate, reprezentanții societății civile să-și intensifice eforturile întru combaterea torturii și reținerii tratamentelor, susținerea victimelor torturii și promovarea toleranței zero față de acest fenomen.

Pentru a sensibiliza opinia publică asupra problemei în cauză și a amplifica efectul activităților realizate în acest scop, Instituția națională pentru protecția drepturilor omului (CpDOM), Centrul de Reabilitare a Victimelor Torturii „Memoria” și Asociația „Promo-Lex” au lansat o campanie lunară de susținere a victimelor torturii și de prevenire a acestui fenomen. Ea a început pe 25 iunie, în ajunul Zilei internaționale ONU pentru susținerea victimelor torturii, și va culmina cu o conferință națională la temă, pe 25 iulie, când vor fi consemnați 6 ani de la crearea în țara noastră a Mecanismului Național de Prevenire a Torturii. Campania va include aproximativ 25 de activități, printre care amplasarea bannerelor cu mesaje antitortură în 20 de centre raionale, organizarea în Capitală, municipiile Bălți, Comrat și orașul Cahul, precum și în alte localități din țară, a unor mese rotunde, donații de carte, materiale informative. De asemenea, vor fi ținute prelegeri pentru angajați ai organelor de drept și din sistemul penitenciar.

În cadrul evenimentului au fost prezentate și constatările CpDOM, RCTV „Memoria”, Asociației „Promo-Lex” privind situația actuală la compartimentul combaterea torturii și reținerii tratamentelor, susținerea victimelor torturii, inclusiv în regiunea transnistreană.

În mesajul său, consilierul avocatului parlamentar Olga Vacarciuc s-a referit la evoluțiile pozitive, dar și la problemele existente la capitolul combaterea torturii și reținerii tratamentelor, în cei 6 ani de la instituirea Mecanismului Național de Prevenire a Torturii. Ea a precizat că avocații parlamentari exercită mandatul de Mecanism Național de Prevenire a Torturii, cu sprijinul consultativ al societății civile, începând cu anul 2008, vizitele preventive și de monitorizare în penitenciare și izolatoarele de detenție provizorie, în unitățile militare, spitalele de psihiatrie, internatele psihoneurologice devenind una dintre prioritățile CpDOM. Totodată, sursa citată a menționat unele schimbări pozitive ce țin de percepția angajaților instituțiilor de resort față de fenomenul torturii.

Potrivit Olgăi Vacarciuc,

autoritățile, conducerea instituțiilor vizitate în cadrul MNPT recunosc existența torturii și manifestă deschidere, dorința sinceră de a schimba lucrurile în bine. O excepție este Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, care, deocamdată, nu recunoaște în măsura cuvenită existența unor probleme în internatele psihoneurologice. La compartimentul realizări a mai fost evidențiat faptul că nu mai sînt create impedimente pentru accesul angajaților CpDOM în instituțiile monitorizate. A crescut considerabil numărul vizitelor – de la 43 în anul 2008 pînă la 251 în anul 2012. În primele 5 luni ale anului 2013 au fost efectuate 136 de vizite. În unele penitenciare au fost efectuate reparații cosmetice, iar în Penitenciarul de la Taraclia – renovări esențiale ceea ce a condus la îmbunătățirea condițiilor de detenție. Trebuie remarcată inaugurarea recentă a Penitenciarului pentru deținerea minorilor din satul Goian, comuna Ciorescu, urmare a realiză-

zina și Penitenciarul nr. 11 din Bălți constituie punctele cele mai vulnerabile din țară la capitolul condiții de detenție.

De exemplu, Penitenciarul nr. 13 a fost vizitat de MNPT în perioada anilor 2010-2013 de 29 de ori. Avocatul parlamentar în repetate rânduri a recomandat sistarea activității acestei instituții. Pe parcursul anului 2013 au fost deja făcute 5 avize cu recomandări de ameliorare a situației persoanelor deținute aici (2012 - 4 avize; 2011 - 5 avize).

CEDO, în 8 hotărîri, a criticat condițiile de detenție din această instituție, suma prejudiciilor încasate în folosul reclamanților fiind de 93 150 de euro. Rămîne nesoluționată problema privind construirea caselor de arest.

Deocamdată, nu sînt înregistrate rezultate în partea ce ține de resocializarea persoanelor care și-au ispășit pedeapsa, nu avem politici clare în vederea reintegrării persoanelor aflate în conflict cu legea, nu au fost construite cămine sociale.

Consilierul avocatului parlamentar a atenționat despre gravitatea cazurilor de încălcare a drepturilor omului, de tratament inuman și degradat în spitalele de psihiatrie și internatele psihoneurologice.

Olga Vacarciuc a mai relevat că experiența justiției moldovenești de a condamna tortionarii fără executarea reală a pedepsei (aplicarea pedepsei cu suspendarea executării acesteia) contravine, totalmente, angajamentelor Republicii Moldova în ansamblu și nu face posibilă punerea în practică a sloganului „Zero toleranță pentru tortură”.

În același timp, juristul Asociației „Promo-Lex” Vadim Vieru a evidențiat problemele-cheie legate de aplicarea torturii și reținerii tratamentelor în regiunea transnistreană.

Instituțiile de detenție din regiunea dată nu fac parte din sistemul penitenciar al Republicii Moldova. Reprezentanții autorităților constituționale nu au acces liber în aceste instituții, ori alte categorii de persoane, inclusiv organismele internaționale, decît cu permisiunea administrației de la Tiraspol.

Asociația „Promo-Lex” constată faptul că în regiunea transnistreană a Republicii Moldova dreptul a de a nu fi supus torturii și tratamentelor inumane și degradante nu este asigurat și garantat de către autoritățile constituționale ale Republicii Moldova:

- Condițiile din celulele închisorilor nu corespund exigențelor internaționale sau standardelor minime de detenție, în special pentru cea îndelungată a persoanelor. Închisorile din regiune sînt suprapopulate. Alimentația deținuților este de calitate proastă, aceasta conține viermi și gunoaie. Condițiile sanitare sînt deplorabile;

- Deținuților nu le este acordată

asistența medicală adecvată. Din surse neoficiale, zilnic mor deținuți bolnavi de tuberculoză sau alte maladii din cauza lipsei asistenței medicale;

- În regiunea transnistreană nu există o posibilitate reală și eficientă de a reclama actele de tortură sau reținerii tratamentelor inumane sau degradante. Asta chiar dacă în cauza Ilașcu și alții v. Moldova și Rusia [GC], (No. 48787/99, ECHR 2004-VII) și Catan și alții v. Moldova și Rusia [GC] (nos. 43370/04, 8252/05 și 1 8454/06, §§ 102-123, 19 Octombrie 2012), a fost constatată obligația pozitivă a Guvernului Republicii Moldova de a asigura respectarea drepturilor omului în regiunea transnistreană;

- Potrivit informațiilor publicate de „departamentul instituțiilor penitenciare” din zona transnistreană, în 2012, în 3 instituții de executare a pedepsei, o închisoare cu regim sever, o colonie pentru minori și una pentru femei erau circa 2819 deținuți. Printre aceștia: 131- femei, 25 - minori, 38 - bolnavi de tuberculoză și alți 129 - de HIV/SIDA. Reieșind din datele statistice analizate, rezultă că la 100 000 de locuitori din regiune sînt deținute 563 de persoane. Comparativ, în penitenciarele aflate sub jurisdicția autorităților constituționale, la 100 mii locuitori revin 180 persoane deținute, media în țările UE fiind de 129 persoane, conform datelor din 2012;

- În perioada 2012-2013, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a comunicat Guvernului Republicii Moldova și Federației Ruse 6 cazuri cu privire la violări care au avut loc în regiunea transnistreană a Republicii Moldova, în care este invocată violarea art.3 și 2 al Convenției Europene a Drepturilor Omului. La rîndul său, directul executiv al RCTV „Memoria” Ludmila Popovici a subliniat că în fiecare an, în diferite țări ale lumii, pe 26 iunie, societatea civilă, guvernele, publicul larg și mass-media, sînt chemate să întreprindă acțiuni concrete, menite să susțină victimele, să condamne actele de tortură precum și să se exprime împotriva acestui fenomen distructiv pentru orice societate.

Campania internațională din anul 2013 este dedicată reabilitării victimelor torturii și a altor tratamente crude sau inumane. Articolul 14 al Convenției ONU împotriva torturii prevede: „Fiecare stat parte va garanta, în sistemul său juridic, victimei unui act de tortură dreptul de a obține reparație și de a fi despăgubită în mod echitabil și adecvat, inclusiv mijloacele necesare pentru readaptarea sa cît mai completă posibil. În cazul decesului victimei, ca urmare a unui act de tortură, persoanele aflate în întreținerea acesteia au dreptul la compensație”.

Prin urmare, statul trebuie să întreprindă măsuri legale și de alt ordin, adoptate la nivel național, care reflectă implementarea articolului

14. Acestea trebuie să indice dacă măsurile respective sînt disponibile doar pentru cetățenii țării sau și pentru alte grupuri, așa cum sînt refugiații sau solicitanții de azil în Moldova. Procedurile pentru obținerea accesului la reabilitare și compensații trebuie să fie clare și aplicabile. Programele de reabilitare de care ar putea beneficia victimele torturii, trebuie să includă asistență medicală, socială și psihologică, precum și compensații financiare.

Spre regret, Republica Moldova nu se prea identifică cu aplicarea articolului 14 al Convenției ONU împotriva torturii și nu avem decizii pronunțate de către autoritățile judiciare sau administrative, cu referire la aceste prevederi și drepturi ale victimelor torturii, a menționat directorul executiv al RCTV „Memoria”.

Ludmila Popovici a evidențiat că reabilitarea și susținerea victimelor este o componentă indispensabilă a prevenirii și combaterii torturii, precum și a impunității. Fără sprijinul acordat victimelor, fără documentarea medicală adecvată a cazurilor lor și fără susținerea lor în instanțe, nu putem vorbi despre combaterea și/sau prevenirea acestui fenomen periculos.

Centrul de Reabilitare a Victimelor Torturii „Memoria” este primul și unicul care activează în țara noastră din aprilie 2000, în exclusivitate cu finanțare externă sub formă de granturi. Asigurarea activității continue și oferirea serviciilor de reabilitare victimelor rămîne doar pe seama echipei Centrului „Memoria”, care împină dificultăți enorme din cauza surselor de finanțare limitate. Foarte puțini donatori internaționali sprijină financiar prestarea de servicii directe de reabilitare, deoarece aceasta este considerată o responsabilitate a instituțiilor de stat.

În prezent, aproximativ 400 de persoane beneficiază de asistență medico-socială și legală a RCTV „Memoria”. Din numărul total de 379 de persoane asistate în prezent, 164 sînt victime recente ale torturii, violenței, tratamentelor inumane și/sau degradante, precum și rudele apropiate ale acestora, inclusiv din regiunea transnistreană.

În cadrul campaniei lunare anti-tortură 2013, miercuri, 26 iunie, la Centrul de Reabilitare a Victimelor Torturii „Memoria” a avut loc „Ziua ușilor deschise”.

Ziua internațională a ONU pentru susținerea victimelor torturii este marcată începînd cu 26 iunie 1997, în legătură cu 10 ani ai Convenției ONU împotriva torturii și altor pedepse și tratamente cu cruzime, inumane și/sau degradante, care a intrat în vigoare în 1987. Republica Moldova a ratificat Protocolul opțional la Convenție în anul 2006, în anul 2008 fiind creat Mecanismul Național de Prevenire a Torturii. Monitorizarea respectării prevederilor Protocolului Opțional la Convenție este efectuată de Subcomitetul ONU împotriva torturii.

În anul 2013, sloganul Zilei internaționale ONU pentru susținerea victimelor torturii este: „Victimele torturii au dreptul la reabilitare. Să facem ca acest drept să devină o realitate!”

CpDOM

Delegație a Secretariatului Consiliului Europei în vizită la Chișinău

Republica Moldova a fost vizitată, recent, de delegația Secretariatului Consiliului Europei (CoE), cu scopul de a face o evaluare a cooperării dintre țara noastră și CoE pentru perioada 2011-2013, precum și de a contura prioritățile și acțiunile pentru viitor.

Grupul de oficiali în frunte cu Daniil Khochabo, director adjunct pentru consiliere politică, și Ulvi Akhundlu, șeful Oficiului CoE la Chișinău, a avut întâlniri cu mai mulți demnitari și reprezentanți ai mai multor instituții din țara noastră, printre aceștia, și Dorin Recean, ministrul Afacerilor Interne, precum și Tudor Lazăr, avocat parlamentar.

În cadrul întrevederii cu Dorin Recean, D. Khochabo l-a felicitat pe ministru cu ocazia investirii Guvernului și reconfirmarea în poziția ocupată.

În context, D. Recean a vorbit despre ultimele evoluții în domeniul reformei MAI sub aspect instituțional și organizațional, precum și pașii următori care vor fi întreprinși de către MAI pe această dimensiune. Oficialii au calificat actualul parteneriat dintre țara noastră și CoE drept unul eficient, apreciind corelația acestuia cu UE.

De asemenea, ministrul de Interne a mulțumit pentru susținerea CoE în organizarea trainingurilor de instruire, expertizei și consilierii pe diferite domenii sectoriale. În această ordine de idei, a reiterat că prevenirea corupției și investițiile în instruirea în domeniul drepturilor omului rămân subiecte actuale pe agenda instituției.

În final, delegația a mulțumit ministrului Recean pentru schimbul eficient de informații, sugerând

continuarea acestei colaborări excelente, care are un spectru foarte larg de activități, se precizează într-un comunicat al Direcției Informare și Relații Publice a MAI.

La întâlnirea dintre avocatul parlamentar Tudor Lazăr și membrii delegației CoE au fost discutate subiecte ce țin de respectarea drepturilor omului în țara noastră și colaborarea Centrului pentru Drepturile Omului din Moldova (CpDOM) cu Oficiul Consiliului Europei, potrivit CpDOM.

La începutul convorbirii, Tudor Lazăr a făcut o prezentare succintă vizavi de Instituția Națională a Ombudsmanului, menționând contribuția depusă de CpDOM în vederea realizării Planului Național de Acțiuni în domeniul drepturilor omului (PNADO) în contextul reformei sectorului justiției. Ombudsmanul a informat delegația despre noul proiect de lege cu privire la avocații parlamentari și discuțiile care au loc în legătură cu modificările propuse. Având în vedere că la etapa inițială CpDOM a beneficiat de sprijinul Consiliului Europei prin oferirea expertizei asupra calității Legii cu privire la avocații parlamentari, avocatul parlamentar consideră oportună continuarea acestei colaborări, inclusiv prin eventuala susținere în vederea consolidării capacităților instituției după modificarea legislației, principalele domenii ar fi: dreptul de a nu fi supus torturii și altor tratamente inumane ori degradante, egalitate și nediscriminare, dreptul de a alege și a fi ales, libertatea conștiinței, exprimării și asocierii, drepturile copilului și punerea în aplicare a reformelor structurale necesare

La capitolul apărarea drepturilor omului, avocatul parlamentar s-a referit la mai multe aspecte, și anume: situația social-economică în țară, situația minorităților naționale, situația romilor, problemele cu care se confruntă aceștia în procesul de integrare socială. Menționând că populația Moldovei în general este tolerantă, ombudsmanul a remarcat faptul că romii trăiesc pe teritoriul țării de mai multe secole și au nivel de integrare relativ bun, la moment fiind necesară implementarea politicilor și strategiilor propuse pentru incluziunea lor socială – principalul pas ar fi integrarea copiilor romi în procesul educațional. Accesul la învățământ, realizat, dar în primul rând conștientizat ca necesitate, de înșiși romii, este o cale optimă pentru integrare și realizarea șanselor egale, consideră ombudsmanul. De asemenea, accesul liber la serviciile medicale, sociale etc. ar grăbi integrarea reușită a romilor. În atenția ombudsmanului sînt și problemele cu care se confruntă și alte etnii din Moldova: găgăuzi, bulgari, ucraineni ș.a. Toate cazurile de discriminare pe orice criteriu sînt examinate de avocatul parlamentar și pe toate faptele de discriminare instituția vizată întreprinde măsuri în limitele competenței sale, se arată într-un comunicat al CpDOM.

Totodată, ombudsmanul a remarcat faptul că Centrul pentru Drepturile Omului din Moldova a benefi-

ciat de asistența Consiliului Europei în cadrul Programului „Susținerea democrației în Republica Moldova”, realizat în perioada de sfîrșit de an 2010-2011. Aceasta a presupus

CpDOM implică consolidarea capacităților instituționale, pe de o parte și campanii de promovare a drepturilor omului, pe de altă parte. Avocatul parlamentar Tudor Lazăr

organizarea mai multor seminare și traininguri, editarea Manualului funcționarului public și instruirea reprezentanților administrației locale în raioane, susținerea în organizarea Conferinței Internaționale privind drepturile persoanelor cu dizabilități, care s-a desfășurat în septembrie 2011, alte activități privind susținerea instituției ombudsmanului.

Avocatul parlamentar a mulțumit partenerilor europeni pentru susținerea acordată instituției în implementarea activităților în cadrul acestui program, care au avut drept scop promovarea respectării drepturilor omului în Moldova.

Realizarea eficientă a domeniilor prioritare de activitate ale

consideră necesară continuarea colaborării cu Consiliul Europei inclusiv prin instruire tematică, de formare a formatorilor, dezvoltarea resurselor prin fundraising, dezvoltarea abilităților specifice de monitorizare în domeniul nediscriminării și drepturilor electorale, în identificarea victimelor torturii, violenței în familie, schimb de experiență cu alte instituții, vizite de studiu ale angajaților etc.

La rîndul său, șeful delegației, directorul adjunct pentru consiliere politică Daniil Khochabo a subliniat importanța de a continua implementarea programelor de sprijin a activităților de promovare și apărare a drepturilor omului.

Cor. DREPTUL

O delegație moldovenească a participat la negocieri cu autoritățile cipriote în domeniul readmisiei persoanelor cu ședere ilegală

O delegație moldovenească a participat, recent, la negocieri cu autoritățile cipriote în domeniul readmisiei persoanelor cu ședere ilegală. Runda de negocieri pe marginea proiectului Acordului de readmisie dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Cipru a fost desfășurată la Nicosia (Cipru).

În cadrul întrevederii, reprezentanții Direcției Cooperare Internațională și Integrare Europeană și Biroului Migrație și Azil ale Ministerului Afacerilor Interne, au purtat negocieri privind Protocolul de implementare a Acordului dintre Republica Moldova și Comunitatea Europeană privind readmisia persoanelor cu ședere ilegală, semnat la Bruxelles, la 10 octombrie 2007.

„Acest eveniment este unul semnificativ, ce derivă din premisa intensificării cooperării între părți privind combaterea

părților de a stabili, prin intermediul prezentului acord, pe bază de reciprocitate, procedurile rapide și eficiente de identificare

un obiectiv major al MAI, în contextul Planului de acțiuni privind liberalizarea regimului de vize cu Uniunea Europeană”, se menționează într-un comunicat al Direcției Informare și Relații Publice a Ministerului Afacerilor Interne.

În cadrul întrevederii, delegațiile ambelor state au apreciat dialogul constructiv și eficient privind derularea negocierilor pe marginea acordului vizat, confirmând disponibilitatea de a dezvolta în continuare buna cooperare de vecinătate pentru facilitarea schimbului de informații între organele de drept și consolidarea cooperării în domeniul combaterii migrației ilegale.

L. D.

migrației ilegale și readmisia persoanelor aflate în situație de ședere ilegală, precum și consolidarea parteneriatelor între state în domeniul managementului migrației.

Reieșind din dorința

sigură, readmisie și admisie a persoanelor, care nu îndeplinesc condițiile de intrare, aflare sau ședere pe teritoriul părților contractante, negocierea acestui acord este una importantă și reprezintă

Examen medical obligatoriu pentru judecători și candidații la funcția de judecător

Ministerul Justiției a înregistrat, recent, în registrul actelor juridice „Ordinul cu privire la verificarea stării de sănătate a candidaților la funcția de judecător și a judecătorilor în funcție privind corespunderea pentru exercitarea funcției de judecător”. Adică, examenul medical va fi obligatoriu pentru judecători și candidații la această funcție.

Ordinul a fost elaborat de către Ministerul Sănătății în coordonare cu Consiliul Superior al Magistraturii, drept urmare a introducerii în anul 2012, de către Parlament, a obligativității verificării stării de sănătate a candidaților la funcția de judecător și a judecătorilor în funcție (Legea nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, art.6¹).

Potrivit Ministerului Justiției, verificarea stării de sănătate a candidaților la funcția de judecător și a judecătorilor în funcție va fi efectuată de către o comisie specială din cadrul Dispensarului Republican de Narcologie. Aceasta va fi formată din 4 membri și va emite Certificatul medical în termen de 10 zile din data examinării dosarului. De

menționat, că starea de sănătate a candidaților la funcțiile de judecător se va verifica pînă la derularea concursului pentru suplinirea funcției de judecător, iar în cazul judecătorilor în funcție – o dată la 5 ani. Candidații examinați care nu vor fi de acord cu decizia comisiei vor fi în drept să depună o contestație, costul căreia o vor achita din cont propriu.

Potrivit ordinului, printre bolile care nu permit exercitarea funcției de judecător sînt: tulburări mintale organice, tulburări mintale și de comportament induse de consumul de substanțe psihoactive, schizofreniile, tulburări delirante persistente, tulburări schizo-afective, tulburări de afectivitate, tulburări anxio-fobice, tulburări obsesiv-compulsive, tulburări disociative, tulburări de personalitate, epilepsia cu dereglări psihice (demență, tulburare organică de personalitate în epilepsie).

Datele personale privind starea de sănătate a celor examinați vor fi prelucrate doar în strictă conformitate cu prevederile Legii nr.133 din 08 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

Cor. DREPTUL

Sondaj: Ce crede cetățeanul simplu despre poliție

Recent, în cadrul unei conferințe de presă, au fost prezentate rezultatele unui sondaj național privind încrederea, imaginea, prestigiul și gradul de apreciere al muncii subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne (MAI).

Potrivit Direcției Informare și Relații Publice a MAI, sondajul a fost efectuat de către Institutul de Politici Publice și Compania sociologică „CBS-AXA”, la solicitarea Ministerului Afacerilor Interne, cu suportul financiar al Ambasadei Statelor Unite la Chișinău. Scopul cercetării constă în a afla ce crede cetățeanul simplu despre poliție.

La eveniment au participat ministrul Afacerilor Interne Dorin Recean, directorul Institutului de Politici Publice Arcadie Barbăroșie, directorul companiei sociologice „CBS-AXA” Ion Jigău, și coordonatorul programului din partea IPP Iurie Pinte.

În alocuțiunea sa, Dorin Recean a subliniat faptul că reforma nu se face pentru Minister, Guvern sau Parlament, reforma se face pentru cetățeni. „Este mult mai important ce cred cetățenii despre reformă decât ce cred eu, alți miniștri sau politicieni. De asta vom face cercetări cu regularitate pentru a înțelege mai profund atitudinile cetățenilor față de toate subdiviziunile ministerului, atât poliția, cât și poliția de frontieră, pompierii și salvatorii, carabinierii etc.”, a menționat ministrul Afacerilor Interne al Republicii Moldova.

Potrivit rezultatelor sondajului, în comparație cu datele Barometruului Opiniei Publice, încrederea în poliție continuă să aibă o tendință crescătoare (33% față de 27% în

aprilie). De menționat că, pentru prima dată s-a efectuat măsurarea încrederii în poliția de frontieră, salvatori și pompieri, și carabinieri.

Proporția cetățenilor care simt respect față de polițiști este de 59%, față de polițiștii de frontieră

- 61%, carabinieri - 64%, pompieri și salvatori - 85%.

Totodată, oamenii consideră că nivelul de criminalitate din țară este ridicat, în timp ce, la nivel local, în raion sau sector, criminalitatea este mai scăzută.

Cît privește activitatea poliției, 33 la sută dintre respondenți au spus că aceasta se înrăutățește, în timp ce 41 la sută au spus că se îmbunătățește, iar 26% au spus că nu știu ce se întâmplă.

Cu referire la reforma poliției, 44 la sută din participanții la sondaj au declarat că au auzit de ea, iar 49 la sută au răspuns - nu, în timp ce 6% s-au abținut să dea un răspuns.

Datele sondajului mai relevă că cea mai mare problemă cu care se confruntă poliția este corupția, după care urmează nivelul profesional scăzut, salariul mic, dotarea tehnică, nivelul de educație și relația cu publicul. În

transmitere a amenzi. Trebuie să avem și o creștere graduală a salariului. Este și un deficit de comunicare în ceea ce privește reforma. Campania „Cunoaște-ți polițistul tău” ar trebui să îmbunătățească reforma.

În cadrul Ministerului de Interne sînt persoane care au fost promovate și mai au șanse de promovare și sînt persoane care au fost îndemnate să plece”, a declarat ministrul de Interne.

În linii generale, oamenii au în continuare cea mai mare încredere în biserică. Urmează mass-media, armata, primăria, băncile, ONG-urile, poliția, sindicatele, Guvernul și Președinția.

Precizăm că sondajul a fost realizat prin interviu standardizat față în față, pe un eșantion de 1228 de persoane, cetățeni ai Republicii Moldova, cu vîrsta de peste 18 ani, excepție făcînd locuitorii raioanelor de Est ale țării. Acesta a fost efectuat în perioada 13-21 mai. Sondajul a inclus întrebări ce

țin de toate subdiviziunile MAI, fiind pus accentul pe poliție, unde în ultimul timp, au avut loc cele mai mari schimbări. O cercetare separată privind Poliția de Frontieră va fi făcută publică în luna iulie.

L. D.

Noi unități de transport pentru serviciile de pază ale MAI în scopul prevenirii și contracarării furturilor patrimoniale precum și a altor abateri antisociale

Un lot de 18 unități de transport, de model „Dacia Logan”, echipate corespunzător, au fost transmise în gestiunea unităților structurale și a filialelor teritoriale ale Întreprinderii de Stat Servicii Pază a MAI.

Potrivit Direcției Informare și Relații Publice a instituției vizate, la ceremonia oficială a participat și Dorin Recean, ministrul Afacerilor Interne, care a subliniat că, astfel de inițiative trebuie să aibă o continuitate – lucru posibil doar prin consolidarea capacităților

Servicii Pază a MAI Sergiu Sava a menționat că, prin aplicarea corectă a dezideratelor enunțate, se va contribui vizibil la diminuarea riscului atentatelor la proprietatea privată, garantată de Constituție, precum și la sporirea credibilității populației față de autoritățile statului.

Totodată, sursa citată a adus mulțumiri conducerii MAI, pentru suportul acordat în activitatea nobilă desfășurată în beneficiul comunității, specificînd că, personalul ÎS Servicii Pază a MAI, în continuare, își va orienta eforturile pentru asigurarea unui climat de siguranță în societate.

Reamintim că, Întreprinderea de Stat Servicii Pază a Ministerului Afacerilor Interne a fost creată prin Hotărârea Guvernului nr.2 din 16.01.2010, devenind succesoare de drepturi și obligații a Serviciului Pază de Stat, fiind un serviciu de ramură al MAI.

La ora actuală, ÎS Servicii Pază a MAI, este unica instituție, pe piața serviciilor de pază, care își desfășoară activitatea pe întreg teritoriul țării.

Zilnic, la paza obiectivelor beneficiarilor serviciilor de pază, sînt antrenati circa 820 de gardieni publici, inclusiv 62 grupe operative mobile.

Grație acțiunilor întreprinse, pe parcursul anului 2012, de către echipele operative ale întreprinderii, au fost efectuate 120 341 ieșiri ca rezultat al recepționării semnalelor de alarmă de la obiectivele pázite. În urma intervențiilor au fost reținuți 520 de delinvenți și prevenite 127 de cazuri de sustrageri. În același timp, de la începutul anului curent pînă în prezent, de către grupele operative din cadrul unităților structurale au fost efectuate 47 176 ieșiri, ca rezultat fiind reținuți 206 delinvenți și prevenite 35 de cazuri de sustrageri.

L.D.

Specialiști din domeniul jurisprudenței beneficiază de traininguri în domeniul bugetării bazată pe performanță

În perioada 17 - 28 iunie curent, specialiști din cadrul Ministerului Justiției beneficiază de o serie de traininguri în domeniul bugetării bazate pe performanță, în cadrul Programului „Finanțele Publice pentru Dezvoltare”. Scopul acțiunii rezidă în oferirea suportului practic, sub forma atelierelor de lucru, specialiștilor implicați în pregătirea propunerilor de buget pe programe pe anii 2014-2016.

Potrivit Ministerului Justiției, pe parcursul a 10 zile un expert internațional a oferit asistență și a conlucrat zi de zi cu specialiștii subdiviziunilor responsabile de buget și de politici. Activitățile principale în cadrul asistenței „la locul de muncă” sînt: revizuirea structurii existente a programului „Justiția” și îmbunătățirea formulării scopului, obiective-

lor și indicatorilor de performanță la nivel de subprograme; evaluarea structurii organizaționale a autorității din punctul de vedere al susținerii procesului de bugetare bazată pe performanță.

În urma evaluării structurii organizaționale și al programului „Justiția”, referitor la buget, consultantul va formula recomandări pe marginea organizării interne a procesului de bugetare bazată pe performanță și va sugera măsurile necesare pentru reorganizarea structurală. Aceste aspecte vor fi expuse în cadrul întrunirii finale de sinteză.

Precizăm că programul este finanțat de Ministerul Finanțelor al Slovaciei și implementat cu suportul Centrului Regional PNUD pentru Europa și CSI din Bratislava.

Cor. Dreptul

Discuții cu experți ai UE privind rolul coordonator al Procuraturii în procesul cooperării dintre organele de drept

Procurorul general Corneliu Gurin s-a întîlnit, recent, cu reprezentanții proiectului Susținerea Guvernului Moldovei în domeniul anticorupției, reformei MAI și protecției datelor cu caracter personal (MI-APAC) Carsten Mahnke, conducător de proiect, și Darius Jurgelevicius, expert în domeniul cooperării dintre organele de drept din Republica Moldova.

În context, C. Gurin a vorbit despre activitatea Procuraturii în implementarea documentelor de politici anterioare, precum și despre planurile de reformare în proces de lansare. Totodată, au fost discutate aspectele cooperării între organele de drept în domeniul combaterii corupției, crimei organizate, traficului de ființe umane, criminalității cibernetice etc. – activitățile în domeniu coordonate de Procuratura Generală.

Subiectele purtate cu reprezentanții MIA-PAC au vizat aspecte privind cooperarea dintre organele de drept responsabile de politica penală și combaterea criminalității, precum și reformarea Procuraturii. De asemenea, au fost abordate prioritățile de acțiune și perspectivele unor noi proiecte de asistență pentru fortificarea și eficientizarea organelor de drept din Republica Moldova.

În cadrul întrevederii s-a convenit asupra discutării unor posibilități concrete de cooperare, în ceea ce privește proiectele de asistență tehnică ale Uniunii Europene și Consiliului European, în curs de implementare și a celor viitoare.

Serviciul de presă al Procuraturii Generale

profesionale și sporirea gradului de responsabilitate a întreg personalului ÎS Servicii Pază a MAI.

Mai mult, dotarea subunităților structurale ale Întreprinderii de Stat Servicii Pază a Ministerului Afacerilor Interne cu acest lot de autoturisme, urmează să contribuie la combaterea concurenței neloiale din partea altor subiecți a acestui domeniu de activitate, să favorizeze reacționarea promptă și să asigure interacțiunea calitativă cu angajații Inspectoratului Național de Patrulare și ai Inspectoratelor de poliție teritoriale ale Ministerului Afacerilor Interne, în scopul prevenirii și contracarării furturilor patrimoniale precum și a altor abateri antisociale.

La rîndul său, directorul general al ÎS

● La solicitarea cititorilor

Digul de protecție contra inundațiilor

Digul de protecție contra inundațiilor, în temeiul prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 433 din 18 iunie 2012, este construcția de pământ amplasată de-a lungul unui curs de apă cu destinația pentru a apăra de inundație o localitate sau o porțiune de teren.

Proiectarea digului se efectuează conform normelor și regulamentelor tehnice în vigoare (СНП 2.06.03-85 Проектирование полдерных систем, СНП

tive în vigoare.

Digul se consideră dat în exploatare după întocmirea, în modul stabilit, a procesului verbal de recepție finală. Exploatarea digului are ca obiectiv menținerea parametrilor de proiect și asigurarea fiabilității lui. Evacuarea apelor mari se efectuează sub conducerea comisiilor pentru situații excepționale respective.

Autoritatea centrală responsabilă de domeniu:

– stabilește categoria de importanță a digului;

– asigură, în permanență, menținerea cotei de proiect a nivelului coronamentului;

– organizează lichidarea oportunităților, surpăturilor,

2.06.05-84, Земляные плотины). Lucrările de prospecțiune și proiectare se realizează de către persoanele fizice sau juridice abilitate cu astfel de drept prin licență respectivă. Concomitent cu elaborarea documentelor tehnice de proiect la construcția, reconstrucția sau reparația capitală a digului ori porțiunii de dig proiectantului elaborează regulile de exploatare a digului, care se aprobă de către autoritatea centrală responsabilă de domeniu. În limita terenului fondului apelor, amplasat între dig și râu, în baza investigațiilor geologice se stabilește:

a) calea de acces la efectuarea lucrărilor de exploatare, reconstrucție și de reparație a digurilor cu o lățime de 4,5 m;

b) locul amplasării carierelor de pământ de calitate corespunzătoare normelor în construcție, care vor fi utilizate la construcția, reconstrucția și reparația digurilor.

Se recomandă de amplasat carierele de pământ pentru construcția, reconstrucția și reparația digului la o distanță nu mai mare de 2 km de acesta. În cazul în care la această distanță lipsește pământul de calitate, în procesul tehnologic de efectuare a lucrărilor se întreprind măsuri suplimentare antifiltraționale. Construcția, reconstrucția și reparația digului se efectuează în strictă conformitate cu documentația de proiect elaborată în modul stabilit. În perioada efectuării lucrărilor de construcție, reconstrucție, reparație sau exploatare a digului este necesar să se respecte întocmai cerințele tehnice de securitate. Recepția lucrărilor după construcția, reconstrucția sau reparația capitală a digului se efectuează în deplină conformitate cu prevederile actelor norma-

a procesului de sufuziune a pământului, galeriilor de cîrțițe și de alte animale, fisurilor în corpul digului;

– realizează înierbarea taluzurilor cu ierburi perene;

– organizează exploatarea digului și a infrastructurii acestuia în regim de siguranță și asigură controlul asupra stării lui.

Pentru realizarea supravegherii și întreținerii digului, proprietarul divizează digul în porțiuni cu o lungime nu mai mare de 15 km și din mijloacele financiare proprii creează un serviciu alcătuit din supraveghetori. Fiecare supraveghetor deservește o porțiune de dig.

Documentația tehnică necesară pentru exploatarea digului include:

– documentația de proiect în baza căreia a fost construit sau reparat capital digul de protecție; pașaportul tehnic al digului, elaborat în modul stabilit; regulile de exploatare; procesele verbale de recepție finală a digului; actele investigațiilor și măsurărilor ce țin de evacuarea apelor mari. Fiecare dig dispune de un pașaport tehnic, elaborat conform modelului stabilit, care se completează de către gestionar. Pașaportul tehnic al digului include informația ce ține de datele tehnice ale digului, regimul hidrologic al cursului de apă pe această porțiune, sectoarele cu risc sporit de distrugere, amplasarea și caracteristica rambleului, informația despre cotele de nivel, persoana oficială responsabilă de starea tehnică și întreținerea acestuia, precum și alți indici relevanți. Pașaportul tehnic al digului se păstrează la proprietar. La sfârșitul perioadei de trecere a apelor mari proprietarul digului întocmește darea de seamă generalizatoare privind starea tehnică a

digului și lucrările necesare pentru asigurarea fiabilității digului, prezentându-le autorității centrale responsabile de domeniu.

Monitorizarea include evidența parametrilor și indicilor privind integritatea corpului digului; starea tehnică a taluzurilor și a coronamentului și corespunderea acestora cotelor de proiect; apariția fisurilor, surpăturilor și a galeațiilor de cîrțițe și de alte animale, starea drumurilor de acces; apariția depresiunilor sau alunecărilor pe taluz.

Monitorizarea se efectuează în mod vizual și instrumental. Monitorizarea vizuală prevede verificarea conformității parametrilor constructivi actuali cu indicii de proiect ai digului. Verificarea vizuală se efectuează după sezonul de iarnă, lunar, înainte și după trecerea viiturii.

Monitorizarea instrumentală se efectuează de către o persoană licențiată o dată la cinci ani. Rezultatele monitorizării se includ în actul de investigații, care se prezintă proprietarului digului pentru întreprinderea acțiunilor ce se impun. Responsabilitatea pentru siguranța digului și respectarea regulilor de exploatare o poartă proprietarul.

În perioada trecerii apelor mari, pot fi implicate, după caz, comisiile pentru situații excepționale ale autorității centrale responsabile de domeniu, ale întreprinderilor subordonate, comisiile pentru situații excepționale ale autorităților publice locale de ambele niveluri și Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, care au drept obiectiv luarea de decizii, întreprinderea și realizarea acțiunilor de rigoare ce se impun de situația reală.

În caz de avertizare de către Serviciul Hidrometeorologic de Stat privind formarea apelor mari și apariția pericolului de inundații, responsabilul de exploatarea digului este obligat ca, în regim de urgență, să examineze vizual starea tehnică a digului, precum și a terenului dintre dig și râu în vederea înlăturării obstacolelor care pot împiedica curgerea liberă a apei. La anunțarea pericolului de inundație, responsabilii de exploatarea digului sînt obligați să întreprindă, în mod operativ, măsuri de atenuare a posibilităților inundații prin pregătirea mecanismelor și materialelor necesare, precum și să informeze autoritatea centrală responsabilă de domeniu. Totodată, pe parcursul viiturii, ei trebuie să informeze despre dinamica cotelor nivelului apelor în creștere și descreștere. Pentru porțiunile de dig cu pericol sporit de rupere, după avertizare, în nemijlocita apropiere se depozitează

materialele și mecanismele necesare pentru întreprinderea măsurilor de prevenire sau lichidare a consecințelor. După trecerea apelor mari gestionarul organizează controlul stării tehnice a digului și a infrastructurii și asigură realizarea lucrărilor de lichidare a consecințelor inundației. În caz de utilizare a fișiei de teren aferent digului (pîna la 15 m) la efectuarea lucrărilor de reparație a digurilor sau de lichidare a consecințelor inundației, prejudiciul cauzat persoanelor fizice sau juridice se repară în modul stabilit de legislație.

Se interzice circulația unităților de transport și a mașinilor agricole pe coronamentul digului, blocarea accesului la dig pentru efectuarea lucrărilor de reparație a acestora. Pe terenurile fondului apelor (porțiunea între dig și râu) se interzice excavarea pământului, edificarea construcțiilor sau crearea altor obstacole care împiedică trecerea liberă a apelor de viitură, cu excepția celor prevăzute de Codul apelor nr.1532-XIII din 22 iunie 1993 și Legea nr.440 din 27 aprilie 1995 cu privire la zonele și fișiele de protecție a apelor rîurilor și bazinelor de apă.

În limita suprafeței digului se interzice:

– instalarea trecerilor peste dig, utilizarea coronamentului digului în calitate de cale de acces;

– efectuarea oricăror lucrări care pot cauza deteriorarea integrității digului;

– sădirea pădurilor, arborilor și arbuștilor, plantațiilor multianuale;

– plimbatul și păscutul vitelor.

În perioada trecerii apelor mari de viitură paza digului se efectuează de către serviciul de menținere a ordinii publice al sectorului de poliție din localitatea respectivă. Paza digului, în urma avertizării Serviciului Hidrometeorologic de Stat privind formarea pe cursurile de apă a unde de viitură cu pericol sporit de inundație, se realizează de către ÎS Servicii Pază, prin coordonare cu Comisia pentru situații excepționale de nivel respectiv. Perioada și porțiunea de dig pentru care se stabilește organizarea pazei de stat se determină de către responsabilul de exploatarea digului și se coordonează cu Comisia pentru situații excepționale de nivelul dat.

◆ Avocatul dvs. la domiciliu

La întrebări

răspunde juristul

Vitalie MODRÎNGĂ

Cum poate fi executată hotărîrea de judecată pe care am obținut-o, la care executor judecătoresc să mă adresez, și vreau să știu dacă am dreptul să îmi aleg executorul?

Alexandru Dorfman, r-n Orhei

Conform art.60 din Codul de executare, procedura de executare se întindează la cererea creditorului următor sau, în cazurile prevăzute de același cod, la demersul instanței de judecată, cu prezentarea documentului executoriu spre executare.

Creditorul este liber să depună documentul executoriu la orice executor judecătoresc, ținînd cont de competența teritorială a executorilor judecătorești. În termen de 3 zile după primirea documentului executoriu, executorul judecătoresc emite o încheiere cu privire la intentarea sau la refuzul de a intenta procedura de executare, pe care o expediază părților în procedura de executare în cel mult 3 zile de la emitere, însoțită de borde-

rul de calcul al cheltuielilor de executare, cu mențiunea că suma acestora, care urmează a fi încasată de la debitor, se va stabili ulterior în condițiile legii, iar debitorului îi va expedia și copia, certificată de executorul judecătoresc, de pe documentul executoriu.

Încheierea privind intentarea procedurii de executare poate fi contestată doar de debitor, în temeiurile prevăzute de Codul de executare, în instanța de judecată în a cărei circumscripție teritorială biroul executorului judecătoresc își are sediul sau, în cazul municipiului Chișinău, în instanța de judecată în a cărei circumscripție camera teritorială a executorilor judecătorești a stabilit competența teritorială a executorului judecătoresc.

Citații în judecată

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Mereniuc Radu, domiciliat: mun. Chișinău, str. Gheorghe Madan, nr. 52, apt. 2, pentru data de 11 septembrie 2013, ora 14.30, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 15) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea înaintată de Cuiban Ludmila privind încasarea sumei.

Judecător

V. Micu

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Isac Vasile, pentru data de 16 iulie 2013, ora 8.30, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 31) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea cet. Isac Maria privind desfacerea căsătoriei.

Judecător

Lilia Lupașco

ANUNȚ

Executorul judecătoresc Anatolie Bănărescu anunță, pentru data de 16 iulie 2013, ora 11.00, licitație publică de vânzare a casei de locuit individuale, identificată prin nr. cadastral – 0100208.286.01, cu suprafața de 284,8 metri pătrați, cu construcție accesorie identificată prin nr. cadastral – 0100208.286.02, cu suprafața de 5,4 metri pătrați, cu construcție accesorie identificată prin nr. cadastral – 0100208.286.03, cu suprafața de 16,2 metri pătrați, cu construcție accesorie identificată prin nr. cadastral – 0100208.286.04, cu suprafața de 8,7 metri pătrați, ce aparțin cu drept de proprietate 4/5 cotă-parte lui Todorovici Ivan Dumitru, c/p – 0971202016602 și Todorovici Elena Mihail, c/p – 0971202016691 și 1/5 cotă-parte lui Todorovici Valeriu Ion, c/p – 0971202016794 și Todorovici Aurica Petru, c/p – 0971302424176 amplasate pe terenul identificat prin nr. cadastral – 0100208.286, cu suprafața de 0,0495 ha., care este în proprietatea Republicii Moldova.

Prețul de start – 3 200 000 lei, (trei milioane două sute mii lei).

Doritorii de a participa la licitație, pînă la 15 iulie 2013 vor depune cerere de participare cu indicarea prețului propus pentru lotul scos la licitație și dovada de achitare a acțiunii în mărime de 5% din prețul inițial al bunului scos la licitație, la Biroul executorului judecătoresc Anatolie Bănărescu.

Acontul și taxa de participare la licitație, în mărime de 60 lei, se va depune la contul executorului judecătoresc Anatolie Bănărescu, prin virament/depunere, nr. – 2224311909, c/f – 43242017 în BC „Victoriabank” SA, fil. nr. 11, Chișinău VIC-BMD2X883.

Pentru informații suplimentare, vă adresați către executorul judecătoresc Anatolie Bănărescu: mun. Chișinău, bdul Ștefan cel Mare, nr. 73, bir. 336, tel: (022) 54-70-41, tel. mob. 069130707.

Executor judecătoresc Anatolie Bănărescu

ANUNȚ

Universitatea de Studii Politice și Economice Europene „Constantin Stere” anunță concursul pentru suplînirea funcțiilor de:

lector universitar – 2 locuri; lector superior – 2 loc; conferențiar universitar – 1 loc; profesor universitar – 1 loc; șef catedră – 2 locuri.

Date de contact: bd. Ștefan cel Mare și Sfînt nr.200

tel: (022)74-94-86, fax: (022) 35-84-27; uspeconstantinstere@yahoo.com

Citații în judecată

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău solicită prezentarea obligatorie a cet-lor: Afonina Polina, Bătrîncea Vlad, Biciuc Valentina, Cebotari Liliana, Chiriac Alexei, Crigan Galina, Ciocan Alexandru, Curuci Ivan, Crîjavețchi Aliona, Cebotari Petru, Dodon Igor, Doțiu Ivan, Gîrnet Ion, Guțol Mihail, Harea Ion, Iuraș Victor, Iuraș Natalia, Iuraș Ion, Iuraș Petru, Leca Ion, Mocanu Ștefan, Popa Vitalie, Pîrțac Nicolae, Pîrțac Elena, Postolache Ion, Panin Serghei, Sahanovschi Victoria, Vedmediuc Serghei, Prodan Dumitru, Egorov Anton, pentru data de 11 iulie 2013, ora 14.00, la ședința de judecată (mun. Chișinău, bdul Ștefan cel Mare, nr. 73, bir. 215, în incinta Judecătoriei Comerciale de Circumscripție), în calitate de intervenienți accesorii în cauza civilă înaintată de Băț Anatolie către Federația de Șah din Moldova și Ministerul Justiției al RM privind anularea actelor juridice, sub sancțiunea aplicării efectelor corespunzătoare prevăzute de art.205, 206 din Codul de Procedură Civilă.

Judecător

Ion Gancear

***

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului SRL „Ancorid Com”, cu ultimul sediu cunoscut: mun. Chișinău, str. S. Rahmaninov, nr. 46, pentru data de 17 iulie 2013, ora 9.00, la ședința de judecată (str. M. Viteazul, nr. 2, bir. 611) în calitate de pîrît în cauza civilă nr. 2e-727/13 intentată de SA „JLC” privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător

Olga Cojocar

***

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Porubin Chiril, domiciliat: mun. Chișinău, comuna Stăuceni, str. Grățiești, nr. 3/2, apt. 330, pentru data de 12 septembrie 2013, ora 16.30, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 15) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea înaintată de Porubin Lucia privind partajarea averii.

Judecător

V. Micu

***

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Postolachi Victor, domiciliat: or. Durlești, str. V. Lupu, nr. 26, pentru data de 26 septembrie 2013, ora 9.30, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 15) în calitate de intervenient accesoriu în cauza civilă la acțiunea înaintată de Bîrsanu Ion către CA „Asteria Grup” privind încasarea despăgubirii de asigurare.

Judecător

V. Micu

***

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului „Client Grup” SRL, cu sediul în or. Cricova, str. Dacia, nr. 10, of. 31, pentru data de 18 septembrie 2013, ora 10.45, la ședința de judecată (mun. Chișinău, bdul Ștefan cel Mare, nr. 73, bir. 225, în incinta Judecătoriei Comerciale de Circumscripție) în calitate de reclamat în cauza civilă intentată de „Almaian” SRL.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător

Iu. Țurcan

***

Judecătoria Botanica mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Mititelu Nicolae, domiciliat: mun. Chișinău, str. Leului, nr. 7, „A”, pentru data de 12 iulie 2013, ora 10.00, la ședința de judecată (str. N. Zelinski, nr. 13, bir. 25), unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea de chemare în judecată depusă de Lingu Diana privind încasarea pensiei de întreținere.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător

S. Teleucă

***

Judecătoria Botanica mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului SRL „Labormed”, pentru data de 24 iulie 2013, ora 10.30, la ședința de judecată (str. N. Zelinski, nr. 13, sala nr. 1) în calitate de pîrît în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a ÎMSP „Centrul Republican de Diagnostică” privind încasarea prejudiciului.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător

Serghei Dimitriu

***

Judecătoria Botanica mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Colesnicov Andrei, domiciliat: mun. Chișinău, str. Tran-dafirilor, nr. 15, apt. 33, pentru data de 10 septembrie 2013, ora 10.30, la ședința de judecată (str. N. Zelinski, nr. 13, bir. 1, „A”), unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea cet. Colesnicova Olga privind decăderea din drepturile părințești.

Judecător

Nicolae Șova

***

Judecătoria Botanica mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Tocarev Dmitrii, pentru data de 18 septembrie 2013, ora 12.30, la ședința de judecată (str. N. Zelinski, nr. 13, bir. 18), în calitate de pîrît în cauza civilă la cererea cet. Tocarev Valeria privind desfacerea căsătoriei.

Judecător

Ecaterina Silivestru

Judecătoria Botanica mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului SC „Oxiprint” SRL, pentru data de 24 septembrie 2013, ora 14.00, la ședința de judecată (str. N. Zelinski, nr. 13, bir. 1, „A”), unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea ÎI „Sajin Vasile” privind încasarea datoriei.

Judecător

Nicolae Șova

***

Judecătoria Botanica mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Sincenco Alexandr, a.n. 02.01.1951, pentru data de 30 septembrie 2013, ora 9.30, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 17) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cererii de chemare în judecată depusă de Pădureț Olga privind încasarea datoriei.

Judecător

Maria Țurcan

***

Judecătoria Botanica mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului SRL „Terra Consulting”, pentru data de 1 octombrie 2013, ora 9.00, la ședința de judecată (str. N. Zelinski, nr. 13, bir. 1, „A”), unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea AP „Biroul Național al Asiguratorilor Autovehicule” privind încasarea datoriei.

Judecător

Nicolae Șova

***

Judecătoria Ciocana mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet-lor: Darii Lilian, Darii Irina, pentru data de 5 iulie 2013, ora 10.00, la ședința de judecată (str. M. Sadoveanu, nr. 24/1, bir. 306) unde va avea loc examinarea cauzei civile, la cererea de chemare în judecată depusă de reprezentantul reclamantului avocatul Modval Ion în numele și interesul lui Brenici Victor către Primăria satului Colonița, Ștobert Adolif, Darii Lilian, Darii Irina, intervenient accesoriu OCT Chișinău, Scurtu Vladimir privind constatarea nulității extrasului din Registrul Bunurilor Imobile a deținătorilor de cotă valorică din octombrie 2010, eliberat de Primăria satului Colonița și declararea nulă a contractului de vânzare-cumpărare a bunului imobil încheiat între Ștobert Adolif și Darii Lilian, radierea dreptului de proprietate asupra cotei de 9,65% din bunul imobil.

Judecător

Oxana Robu

***

Judecătoria Ciocana mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Mens Profit”, pentru data de 22 iulie 2013, ora 15.00, la ședința de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 318) în calitate de pîrît la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Pricomtax-Com” privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător

Ala Malii

***

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Pretula Vadim Vasile, c.p. – 0981706071478, domiciliat: or. Briceni, str. Prieteniei, nr. 3, apt. 32, pentru data de 8 iulie 2013, ora 9.30, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu, nr. 135, et. 1, bir. 7) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea cet. Crăciun Angela privind desfacerea căsătoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător

Viorelia Varaniță

***

Judecătoria Soroca solicită prezentarea cet-lor: Cașciuc Ivan și Cașciuc Andrei, domiciliați: satul Căinari-Vechi, Soroca, pentru data de 15 iulie 2013, ora 10.00, la ședința de judecată (Soroca, str. Independenței, nr. 62, bir. 1) în calitate de pîrîți în cauza civilă intentată de Stratan Svetlana privind declararea actului juridic nul și recunoașterea dreptului de proprietate.

Judecător

Marcel Soficiuc

***

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Boțan Sergiu, domiciliat: satul Pereșecina, str. Ștefan cel Mare, nr. 146/2, Orhei, pentru data de 19 iulie 2013, ora 11.00, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135, et.2, bir. 5) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Boțan Oxana privind partajarea averii comune în devălmășie.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător

Sergiu Procopciuc

***

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Galieva Lucia Ion, cu ultimul domiciliu: satul Camencea, Orhei, pentru data de 26 iulie 2013, ora 9.00, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135) în calitate de pîrît la cererea depusă de Galiev Ruslan privind desfacerea căsătoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător

Tatiana Troianovschi

***

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Sajin Anastasia Ion, cu ultimul domiciliu: satul Lucașeuca, Orhei, pentru data de 26 iulie 2013, ora 9.00, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135) în calitate de pîrît la cererea depusă de Sajin Tudor privind revizuirea hotărîrii judecătorești referitoare la desfacerea căsătoriei și stabilirea domiciliului copiilor minori.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător

Tatiana Troianovschi

ANUNȚ

În temeiul art.82 alin.(1) lit.e) din Legea cu privire la Procuratură, Consiliul Superior al Procurorilor a anunțat la ședința din 25.06.2013 concurs pentru suplinirea funcțiilor vacante de:

- procuror în Procuratura mun. Bender – 1 funcție;
  - procuror în Procuratura r-lui Dondușeni – 1 funcție;
  - procuror în Procuratura r-lui Florești – 1 funcție.
- Dosarele de aplicare la concurs se depun la secretariatul Consiliului Superior al Procurorilor (mun. Chișinău, str. Mitropolit G. Bănulescu-Bodoni, nr. 26, tel: 22-80-64) pînă la 26.07.2013.

Secretariatul

Consiliului Superior al Procurorilor
tel: 22-80-64

INVITAȚIE PENTRU PREZENTAREA OFERTELOR PRIVIND PROCURAREA SERVICIILOR DE COLECTARE A DATORIILOR

Termenul limită de depunere a ofertelor – **28.06.2013 ÎM OMF MICROINVEST SRL**

anunță despre intenția de colaborare cu agențiile de colectare a datoriilor.

MICROINVEST invită persoanele juridice interesate să depună ofertele la oficiul

MICROINVEST pe adresa: **mun. Chișinău, bdul Renașterii Naționale, nr. 12, et.III.**

Oferta trebuie să fie completată cu următoarele documente:

- Certificat de înregistrare (copie)
- Extrasul de la CÎS (copie) nu mai vechi de 3 luni.

Pentru informații suplimentare: (022) 25 00 70, Igor Gheorghîța.

Judecătoria Botanica mun. Chișinău solicită prezentarea cet-lor: Bărbuța Ion, Juratu Lidia, pentru data de 3 septembrie 2013, ora 12.30, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 12) în calitate de pîrîți, unde va avea loc examinarea cauzei civile la acțiunea lui Mardari Vasile privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător

Viorica Mihaila

***

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Tanasov Nicolae, pentru data de 11 septembrie 2013, ora 15.30, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 59) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea reclamantului Mocanu Ilie privind încasarea datoriilor.

Judecător

Ștefan Niță

***

Judecătoria Drochia, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea obligatorie a cet. Burlacu Cristian-Florin, domiciliat: satul Pelinia, Drochia, pentru data de 23 iulie 2013, ora 14.30, la ședința de judecată (or. Drochia, str. 31 August 1989, nr. 7, bir. 8) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Burlacu Olga privind încasarea pensiei alimentare pentru întreținerea copilului minor și la ora 15.00, la ședința de judecată (or. Drochia, str. 31 August 1989, nr. 7, bir. 8) în cauza civilă intentată de Burlacu Olga privind încasarea pensiei alimentare pentru întreținerea soției.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător

L. Lupașcu

***

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. David Elena, a.n. 07.10.1979, pentru data de 21 octombrie 2013, ora 14.30, la ședința de judecată (str. M. Viteazul, nr. 2, bir. 502) în calitate de pîrît la cererea de chemare în judecată înaintată de BC „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” SA privind încasarea sumei.

Judecător

L. Pruteanu

***

Judecătoria Ciocana mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Deafir”, (IDNO–100260008935), pentru data de 23 iulie 2013, ora 10.20, la ședința de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 308) în calitate de pîrît în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Setrocons Grup” privind încasarea datoriei.

Judecător

S. Daguța

În aceste momente de nemărginită tristețe, Procuratura Republicii Moldova aduce un pios omagiu celui care a fost

DUMITRU MATCOVSCHI,

poet, scriitor, dramaturg și jurnalist, care, prin credința și forța morală cu care s-a dedicat apărării limbii, spiritului și valorilor naționale, a devenit un model de patriotism și un simbol al neamului.

Exprimăm sincere condoleanțe și regrete profunde rudelor îndoliate și tuturor celor îndurerăți în legătură cu încetarea din viață a marelui poet.

Dumnezeu să-i odihnească somnul cel de veci și să-l primească alături de aleșii săi.

Aniversări

Ana ALBU,
judecător, CA Bălți

Mult stimată doamnă Ana Albu,

Cu totul și cu totul specială este ziua dumneavoastră de naștere din acest an, pentru că vă aduce în dar vârsta frumoaselor împliniri.

Sîntem onorați să vă adresăm, cu ocazia semnificativei aniversări, acest sincer mesaj de felicitare.

Popasul la care ați ajuns constituie o oportunitate de a pune pe cîntar succesele obținute. Astfel, avansarea prin muncă, responsabilitate, perseverență, devotament domeniului ce vi l-ați ales ca destin – justiția, vă determină inconfundabilitatea.

Vă dorim viață îndelungată, plină de bucurii, clipe cît mai durabile de satisfacție și înălțare sufletească.

La Mulți Ani!

* * *

Zilele acestea și-au aniversat ziua de naștere: **Stela Botnaru**, doctor în drept, conferențiar universitar, Facultatea de Drept, USM; **Diana Sîrcu**, doctor în drept, conferențiar universitar, Facultatea de Drept, USM; **Serghei Cebotari**, lector superior, Facultatea de Drept, USM; **Maria Avornic**, judecător, Centru; **Natalia Clevadi**, judecător, Bălți; **Nadejda Lazareva**, judecător, Ceadir-Lunga; **Vladimir Brașoveanu**, judecător, Centru; **Ion Păcaleu**, judecător, Fălești; **Ion Nașco**, judecător, Ștefan Vodă; **Elisei Secrieru**, judecător, CA Bender.

Mult stimată omagiată, este o onoare pentru noi să vă adresăm sincere și calde urări de sănătate. Apreciez străduința, devotamentul, abnegația, responsabilitatea cu care vă îndepliniți obligațiile, întru bunăstarea societății noastre.

Vă dorim să aveți parte, de acum încolo, doar de împliniri și realizări care să vă întregască deplin fericirea.

La Mulți Ani!

membrii Consiliului de administrație
al Uniunii Juriștilor,
Echipa Dreptul
și Revista Națională de Drept

Echipa redacției Vă adresează un Apel de unire și sprijin. Vă sîntem recunoscători că sînteți abonații noștri și susțineți ziarul. Noi avem nevoie de acest ajutor și vom rămîne alături de Dvs.

Meridian juridic

Curtea Supremă din SUA a decis că ADN-ul uman nu poate fi brevetat

Genele umane nu pot fi brevetate. Așa a decis Curtea Supremă din Statele Unite, care a anulat prin această hotărîre patentele deținute de către o firmă americană asupra a două gene asociate unui risc major de cancer mamar și ovarian.

Potrivit instanței, ADN-ul uman este rezultatul naturii, deci, nu este eligibil pentru a fi brevetat. Interdicția nemulțumeste industria americană, care a avertizat că acest lucru va pune în pericol investițiile de miliarde de dolari în cercetare și terapii din domeniul geneticii.

Totuși, Curtea Supremă din SUA nu interzice ca ADN-ul artificial să fie supus legilor privind proprietatea intelectuală.

Cuvînt interzis în România. Cei care îl folosesc, amendați cu 7000 de euro

Cuvîntul „țigan” este interzis în România. Cei care-l folosesc ar putea fi amendați chiar și cu 7000 de euro.

Amenda maximă s-a mărit de 12 ori săptămîna trecută, la presiunea Uniunii Europene, care consideră că, în România, drepturile romilor sînt grav încălcate.

La propunerea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, amenziile pentru discriminarea unei persoane variază acum între 1000 și 30 000 de lei românești, iar cele pentru discriminarea unui grup între 2000 și 100 000 lei.

Ce trebuie să faci pentru ca lumea să creadă orice spui

Nu contează dacă ceea ce spui este corect, atît timp cît o spui destul de tare, concluzionează un nou studiu care relevă că oamenii se tem de nesiguranță și preferă să graviteze în jurul celor care par siguri pe ei.

„Într-o lume perfectă, vrei să fii precis și încrezător. Însă, dacă ar fi să alegi între cele două, încrederea în tine îți va aduce mai mulți adepți”, au explicat autorii studiului, de la Washington State University.

În cercetare, specialiștii au folosit rețeaua Twitter pentru a observa modul în care reputația formatorilor de opinie este afectată de încredere și corectitudine atunci cînd prezic rezultatele evenimentelor sportive. Ei au analizat tweet-uri postate atît de formatorii de opinie, cît și de fanii care dădeau pronosticuri referitoare la rezultatele unor meciuri de fotbal american și baseball. Fiecare tweet a fost analizat și a primit un grad de „încredere”, în funcție de limbaj, folosirea cuvintelor puternice precum „a distruge” sau „a anihila”. După meciuri, s-a dovedit că

formatorii de opinie au ghicit scorurile corecte în proporție de doar 47%, iar fanii doar în proporție de 45%.

Cu toate acestea, măsurătorile au arătat că încrederea analiștilor era cu

cîștige cu 17 procente mai mulți urmăritori, în timp ce corectitudinea (lansarea pronosticurilor corecte) le-a adus doar cu 3,4 mai mulți urmăritori pe Twitter.

50% mai mare decît a amatorilor și prin urmare, ei au obținut mai mulți urmăritori pe Twitter.

În cadrul Annual Meeting of the Academy of Economics and Finance, realizatorii studiului au explicat că încrederea de sine i-a ajutat pe formatorii de opinie să

Un tipar similar s-a observat și în rîndul amatorilor pe care încrederea i-a ajutat să cîștige cu 20% mai mulți urmăritori, în timp ce estimările corecte le-au procurat cu 7,3% mai mulți urmăritori pe Twitter.

Pomelo – fructul care încetinește îmbătrînirea

Pomelo este considerat cel mai mare citric. Fiind o varietate de gepfrut, medicina chineză îl recomandă pentru curele de slăbire. Acesta este foarte bogat în minerale și vitamine și are proprietatea de a ține organismul tînăr și sănătos.

Este suficient să consumați o jumătate de pomelo în fiecare zi pentru a arăta tineri și sănătoși, deoarece acesta conține vitamina A, B3, B5, P, calciu, potasiu și magneziu.

Magneziul este benefic pentru a reduce kilogramele în plus. În primele două zile de dietă se recomandă să consumați la micul dejun un pomelo. Următoarele zile, încercați

să-l consumați de două ori pe zi – dimineața și seara. Ziua care vine, consumați pomelo doar dimineața, și tot așa. Urmați acest regim pentru o perioadă mai lungă și la celelalte mese ale zilei aveți grijă să conțină doar alimente ușor digerabile și slab calorice.

După ce veți ține acest regim timp de cîteva săptămîni, rezultatele vor fi evidente.

Iată cum acționează această dietă: crește imunitatea, elimină toxinele, stimulează digestia, reduce colesterolul, favorizează absorbția fierului, activează acidul folic, încetinește îmbătrînirea, întărește sistemul osos, reduce stresul.

Caleidoscop

Mîncarea proastă afectează moralul

Se știe că mîncarea nesănătoasă duce la creșterea în greutate. Ce nu se știa însă este că afectează și sănătatea mintală. Potrivit unui studiu realizat în Spania, cine se îndoaie cu hamburger, hot-dog și pizza are șanse mai mari să fie depresiv.

Cei cărora le plac mîncărurile grase sînt de două ori mai predispuși să aibă moralul scăzut decît cei care nu înghit prea des o asemenea hrană. În plus, adepții mîncării nesănătoase sînt mai susceptibili să fie celibatari și mai puțin activi.

În cadrul studiului, au fost intervievate 8964 persoane, evaluate timp de șase luni.

Un motan, înscris în cursa electorală pentru primăria unui oraș din Mexic

Lupta politică a devenit cu adevărat animalică într-un oraș din Mexic. Locuitorii, sătui de „șobolanii” de la conducere, pot alege un motan, care candidează la primărie cu acest slogan. El a fost înscris în cursă de stăpînul său, unul dintre mexicanii dezamăgiți de clasa politică.

Persoanele care iubesc pisicile în orașul Xalapa din Mexic ar putea avea o singură opțiune la alegerile locale.

Este vorba despre motanul Morris, a cărui popularitate a explodat pe rețelele de socializare. Are 120 de mii de „like-uri” pe Facebook, mult mai mult decît oponenții săi care sînt oameni.

Mot

tanul

are zece

luni și promite

să mănînce

și să doarmă

în continuare,

dacă va cîștiga

alegerile. Stăpînul

său spune că felina

este politicianul

perfect. Motanul

este deja

foarte popular, are

sediu de campanie,

cont pe rețelele de

socializare și susținători

internaționali, printre

care o altă pisică,

din Alaska, care este

primar onorific al unui sat.

Morris nu este singurul

animal cu aspirații politice.

Un măgar, un cățel și o

găină au șanse să devină

președintele consiliului

local al orașului Ciudad

de Juarez. Alegerile locale

în Mexic vor avea loc în

FONDATORI:

Universitatea de Stat din Moldova

Universitatea de Studii Politice
și Economice Europene
„Constantin Stere” din Moldova

Uniunea Juriștilor din Moldova

Redactor-sef:

Gheorghe AVORNIC

Reporter: Irina BUREA, Lilia DUMINICA,

Jurist: Vitalie MODRÎNGĂ

Redactor-stilizator: Corina BERZOI

Machetator: Maria BONDARI

Contabila: Maria JOSANU

Adresa redacției:

MD 2009, Chișinău, str. A. Mateevici, 60,
bir. 222. Pentru vizitatori: intrarea din
str. Bănulescu-Bodoni, 2. Tel.: 57-77-52. Fax: 57-76-90.

DREPTUL · Date bancare: c/d 222472202641.

BC Banca Socială.

BIC:BSOCMD 2x722. c/f 37934018.

Punctul de vedere al autorilor materialelor
publicate nu reflectă neapărat opinia redacției.
Redacția nu corespundează cu cititorii,
materialele autorilor nu se recenzează și nu se restituie.

Tiparul executat la tipografia USM.

Indice – 21596

Tiraj 4600

Com. 95/13 sp